

Salon kaupungin tilinpäätös vuodelta 2023

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 94

Valmistelija

vt. talousjohtaja Maria Kulmala, maria.kulmala@salo.fi, 02 778 4017

Kunnan tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta säädetään kuntalaissa seuraavaa:

113 § Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteinä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

114 § Konsernitilinpäätös

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

115 § Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella

sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Vuoden 2023 tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu edellä selostettujen säännösten pohjalta noudattaen Kuntaliiton ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia suosituksia ja ohjeita. Tilinpäätös kokonaisuutena on esityslistan liitteenä.

Yhteistoimintaelin käsittelee tilinpäätöksen vuodelta 2023 kokouksessaan 25.3.2024.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2023 allekirjoitettavaksi ja jätettäväksi tilintarkastajalle ja tarkastuslautakunnalle.</p> <p>Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää, että tilinpäätöksessä tilikauden tulokseen 15.558.782,11 euroa kirjataan poistoeron vähennys 534.524,46 euroa ja tilikauden ylijäämä 16.093.306,57 euroa kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.</p>
Päätös	<p>Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.</p> <p>Lisäksi kaupunginhallituksen jäsenet allekirjoittivat tilinpäätöksen.</p>
Tiedoksianto	Talousspalvelut Tilintarkastaja Tarkastuslautakunta Toimistopalvelut
Tarkastuslautakunta 22.05.2024 § 58 89/02.06.01.03/2024	
Valmistelija	<p>Kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059</p> <p>Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on tarkastettava</p> <ol style="list-style-type: none">1) onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;2) antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;3) ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita;4) onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. <p>Tilintarkastajan on kuntalain 125 §:n mukaan annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja</p>

voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt huomiot ja muistutukset antavat aihetta.

Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Esityslistan liitteenä on vuoden 2023 tilinpäätös. Tilintarkastajan antama tilintarkastuskertomus jaetaan sähköpostitse lautakunnan jäsenille.

Tilintarkastajan antama tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 on mukautettu tilintarkastuskertomus. Tarkastuksen tuloksina huomiota on kiinnitetty 1) Salon kaupungilla tilikautena 2023 voimassa olleeseen 30 miljoonan euron johdannaissopimukseen ja puuttuvaan kuntalain 14 §:n edellyttämään valtuuston päätökseen varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista, 2) sisäisen valvonnan toiminnossa havaittuihin puutteisiin sekä 3) konsernitilinpäätöksen aineellisten hyödykkeiden rakennusten tasearvoon, jonka alkusaldon oikeellisuudesta ei voitu tilintarkastuksessa riittävästi varmistua.

Tilintarkastuskertomuksen mukaisina lausuntoina tilintarkastaja esittää:

- 1) tilinpäätöksen hyväksymistä tarkastuksen tuloksissa kerrotulla varauksella huomioiden sekä
- 2) vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastetulta tilikaudelta, mikäli valtuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksissa kerrotun rahoitustoiminnan johdannaissopimuksen ja siitä aiheutuneen kustannusriskin vuoteen 2038 saakka. Tilivelvolliset kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kaupunginjohtaja ja vt. talousjohtaja.

Salon kaupunki on tilintarkastuskertomusta edeltävästi saanut tilintarkastusyhteisö Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:ltä 16.4.2024 päivätyn tilintarkastuspöytäkirjan, joka on kuntalain mukaisesti annettu kaupunginhallitukselle sekä tiedoksi tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastuspöytäkirjassa on käsitelty ja ilmoitettu muun ohella tilintarkastuskertomuksen mukaisista huomioista. Kaupunginhallitus on antanut tilintarkastuspöytäkirjaan ja siinä esitettyihin huomioihin vastineen päätöksellään 29.04.2024 § 147.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta lukuun ottamatta konsernitilinpäätöksen aineellisten hyödykkeiden rakennusten tasearvoa, jonka alkusaldon oikeellisuudesta ei voitu riittävästi varmistua suunnitelmamukaisten poistojen oikaisukäytäntöjen (oikaisu 11,1 miljoona euroa) epäjohtonmukaisuudesta ja puutteellisesta dokumentoinnista johtuen. Tilintarkastuksessa on siten jäänyt edellä mainitulta osin epävarmuus siitä, antaako tilinpäätös oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tilinpäätöksen ei kuitenkaan ole todettu antavan väärää kuvaa edellä todetuista seikoista.

Kaupunginhallituksen antamassa vastineessa tilintarkastuspöytäkirjaan edellä todetun konsernitilinpäätöksen aineellisten hyödykkeiden rakennusten tasearvon osalta on todettu, että saadun selvityksen perusteella vuonna 2011 on tehty poistoihin ja poistopohjaan oikaisuja, jotka on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Konsernitilin-päätöksen poisto-oikaisujen laskemisessa on todettu noudatetun tapaa, joka on yleisesti tilintarkastusyhteisöjen hyväksymä.

Käytetyn laskentatavan on todettu perustuneen sulautuneen konserniyhtiön rakennuskannan määrään ja olennaisuuteen konsernissa. Suunnitelmapoistojen oikaisulaskelmat ja niiden perusteet sekä tehtyjen oikaisujen kirjausketju on todettu tarkastettavan ja dokumentoitavan syyskuun 2024 loppuun mennessä.

Tilintarkastuksen perusteella huomiona esitetyn johdannaissopimuksen käytön osalta kaupunginhallituksen vastineessa tilintarkastuspöytäkirjaan on todettu, että tilintarkastuspöytäkirjassa mainitulla Salon kaupungin tekemällä koronvaihtosopimuksella eli johdannaissopimuksella ei ole sijoitettu kaupungin varoja, vaan sillä on suojaututtu lainojen koronvaihteluilta. Näin ollen on katsottu, että kysymys ei ole vuonna 2001 kaupunginvaltuustossa hyväksytyssä sijoituspolitiikan ohjeessa kielletystä johdannaisen käytöstä sijoitustoiminnassa. Salon kaupungin varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet on todettu päivitettävän vuoden 2024 aikana.

Tilintarkastuskertomuksessa viitataan johdannaissopimuksen eli kaupungin koronvaihtosopimuksen osalta puuttuvaan ja kuntalain 14 §:n edellyttämään valtuuston päätökseen varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Kysymyksessä oleva koronvaihtosopimus on tehty 30.6.2015 ja sopimuksen alkamispäivä on 2.7.2018. Kuntalain 14 §:n 2 momentin 6 -kohdan muutos on tullut voimaan noin kuusi vuotta sopimuksen tekemisen jälkeen 26.5.2021, ja muutoksella kuntalain 14 §:n mukaisiin valtuuston päätettäviin asioihin on lisätty päättäminen *rahoitustoiminnan perusteista*. Ennen sanottua lainmuutosta kyseiseen lainkohtaan ei ole sisältynyt vaatimusta päättää rahoitustoiminnan perusteista, vaan voimassa olleen lainkohdan mukaan valtuuston on tullut päättää ”*varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista*”. Lakimuutosta koskevassa hallituksen esityksessä HE 242/2020 todetulla tavoin kuntalaissa ei ennen lakimuutosta ole ollut säännöksiä kunnan rahoitustoiminnan periaatteista. Eräillä kunnilla on kuitenkin todettu olleen valtuuston päättämänä periaatteita, jotka ovat koskeneet lainoja ja muita kunnan rahoitusinstrumentteja sekä riskitasoja.

Edellä todettu huomioon ottaen kysymyksessä olevan koronvaihtosopimuksen tekoaikaan voimassa olleen kuntalain säännökset eivät ole muodostaneet estettä koronvaihtosopimuksen solmimiselle, kun Salon kaupunginhallitus on 27.6.2011 §:ssä 467 päättänyt, että Salon kaupunki voi tehdä korkoriskiltä suojautuakseen korkosuojaustermein ilmaistuna koronvaihtosopimuksia, korkokattosopimuksia ja korkolattia-sopimuksia tai sopimuksia korkoputkesta sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia. Sopimuksen solmimisen jälkeen vuonna 2021 voimaan tulleen kuntalain muutoksen asettaman rahoitustoiminnan perusteista päättämisen vaatimuksen ei tule katsoa olevan suorassa yhteydessä vuonna 2015 silloisen lainsäädännön ja päätöksien pohjalta tehtyyn sopimukseen. Sopimuksen ehdot ja sopimuskausi huomioon ottaen kaupungin ennenaikainen irtaantuminen sopimuksesta ei myöskään lähtökohtaisesti ole mahdollista. Ennenaikainen ja sopimuksenvastainen irtaantuminen tarkoittaisi mitä todennäköisimmin erittäin huomattavia kustannuksia sopimuksen päättämiseen liittyvien korvauksien muodossa.

Edellä käsitelty 30.000.000 euron nimellismääräinen koronvaihtosopimus on voimassa vuodesta 2018 alkaen vuoteen 2038 saakka. Sopimuksella kaupunki maksaa kiinteää 1,329 % korkoa ja Kuntarahoitus maksaa vaihtuvaa 6 kk euribor korkoa. Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 2.7.2028 ilmoittamalla oikeuden käyttämisestä viimeistään 10 Target-pankkipäivää ennen eräännyttämistä. Sopimuksella kaupunki on voinut suojautua koronvaihteluilta. Kiinteään korkoon sitoutumiseen liittyy samaan aikaan mahdollisuus suojautua koronvaihteluilta sekä riski siltä osin, kun korkotaso voi sopimuskauden aikana olla myös sovittua kiinteää korkoa alhaisempi.

Tilintarkastuskertomuksessa on esitetty, että johdannaissopimuksesta on aiheutunut sopimuksen voimassaolosta lähtien 31.12.2023 mennessä noin 1,645 miljoonan euron kustannus. Koronvaihtosopimuksen tarkoituksena täytyy kuitenkin katsoa olevan suojautua koronvaihteluilta pitkällä aikavälillä, ja koronvaihtosopimuksen lopullista nettovaikutusta on mahdollista arvioida vasta sopimuksen päättyessä. Sopimuksen nettovaikutuksen sekä kannattavuuden kannalta olennaista on siten tilanne nimenomaan sopimuskauden lopussa. Suomen pankin tilastotietojen mukaan vuoden 2023 aikana 3kk euriborkorko on noussut 2,345 prosentista 3,935 prosenttiin. Nykytilanteessa koronvaihtosopimus toimii siten tarkoituksensa mukaisesti suojaten kaupunkia kaupungin eduksi koronvaihteluilta.

Esittelijä	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja
Päätösehdotus	<p>Tarkastuslautakunta lähettää tilintarkastuskertomuksen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.</p> <p>Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että</p> <ol style="list-style-type: none">1) vuoden 2023 tilinpäätös hyväksytään2) kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja toimielinten tehtäväalueen johtaville viranhaltijoille (tilivelvollisille) myönnetään vastuuvapaus tilikaudella 1.1. - 31.12.2023.
Päätös	<p>Pöytäkirjaan merkittiin, että Maria Kulmalaa kuultiin asiassa asiantuntijana ja Kulmala esitteli asiaa.</p> <p>Pöytäkirjaan merkittiin, että myönnetystä läsnäolo- ja puheoikeudesta huolimatta Anna-Kristiina Korhonen ei ollut kokouksessa saapuvilla.</p> <p>Pöytäkirjaan merkittiin, että jäsen Mika Hänninen saapui kokoukseen Maria Kulmalan asiaa koskevan esittelyn aikana kello 17.07.</p> <p>Pöytäkirjaan merkittiin, että Maria Kulmala poistui asian esittelyn jälkeen kello 17.18 ennen kokousasiaa koskevan keskustelun avaamista.</p> <p>Tarkastuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.</p>
Tiedoksianto	Toimistopalvelut